

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

„Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi”
„Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020”

Odwiedź portal www.ksow.pl zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Instytucja odpowiedzialna za treść Polska Izba Żywności Ekologicznej www.pize.info.pl

WSI SPOKOJNA, WSI WESOŁA

*„Wsi spokojna, wsi wesola!
Który głos twej chwale zdoła?
Kto twe wczasy, kto pożytki
Może wspomnieć zaraz wszystkie?”*

Agroturystyka to najpopularniejszy pozarolniczy biznes na polskiej wsi, który w Polsce rozwinął się później niż w Europie Zachodniej. Przyroda, dorobek kultury, ludowe rzemiosło, lokalne wyroby i kuchnia, a także regionalne zabytki mają wartość ponadczasową. Agroturystyka oferuje turystyce wiedzę na temat ludowych tradycji i życia codziennego oraz dziedzictwa kulturowego regionu, dzięki czemu pozwala na lepszą aktywizację rejonów wiejskich i wzrost dobrobytu lokalnych mieszkańców. Przeżywa obecnie dynamiczny rozwój w całej Unii Europejskiej również i dlatego, że jest to turystyka najbardziej sprzyjająca środowisku naturalnemu i pozwala na wypoczynek w harmonii z przyrodą.

Agroturystyka w liczbach

Według danych Instytutu Turystyki liczba gospodarstw agroturystycznych wynosi w Polsce ok. 8,2 tys. (dane za rok 2014). Agroturystyka w większości przypadków stanowi uzupełnienie podstawowej działalności rolniczej, jednak dla właściciela co dziesiątego obiektu jest głównym źródłem utrzymania¹. Z analiz Instytutu Geografii i Przestrzennego Planowania PAN usługi agroturystyczne najlepiej świadczą w województwach: małopolskim, podkarpackim, pomorskim, zachodniopomorskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim. Są to rejony powszechnie oceniane jako najbardziej atrakcyjne dla turystyki wszelkiego rodzaju. Nie dziwi zatem, że gospodarstwa agroturystyczne najwięcej gości przyjmują w okresie miesięcy letnich, a połowę stanowią turyści zagraniczni. W Europie Zachodniej moda na wakacje agroturystyczne narodziła się dużo wcześniej niż w Polsce, zaś dochody z agroturystyki stanowią około 15% udziału całego unijnego rynku turystycznego. Prawdziwy rozkwit działalności agroturystycznej w naszym kraju rozpoczął się wraz z pojawieniem się dopłat z Unii Europejskiej i uruchomieniem Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. W ramach Osi 3: „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej” PROW wspierał tworzenie pozarolniczych źródeł dochodu i samozatrudnienia poza rolnictwem na wsiach. Ważną rolę w rozwoju tej gałęzi turystyki odgrywają też gminy, udzielając zarówno wsparcia finansowego, jak i

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

„Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi”
„Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020”

Odwiedź portal www.ksow.pl zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Instytucja odpowiedzialna za treść Polska Izba Żywności Ekologicznej www.pize.info.pl

organizacyjnego, bo widzą, że turystyczny agrobiznes przekłada się na promocję regionu i wyższe zarobki mieszkańców.

Rzucić wszystko i wyjechać na wieś

Agroturystyka nie jest łatwym biznesem, o czym przekonało się wielu rolników i wielu mieszczuchów, którzy postanowili przeprowadzić się na wieś i poprowadzić gospodarstwo połączone z ofertą turystyczną. Decydując się na ten rodzaj działalności trzeba z jednej strony poświęcić się prowadzeniu gospodarstwa rolnego, z drugiej – rozwinąć ofertę turystyczną, a to nie jest łatwe zadanie, bo oczekiwania klientów stale się zmieniają. Bliskość pól i lasów czy hamak rozwieszony pod gruszą wielu już nie zadowala, dlatego większość gospodarstw agroturystycznych, szczególnie tych, które funkcjonują jako ekologiczne, rozwinęło znacznie szerszą ofertę – od różnego rodzaju warsztatów dla dorosłych i dzieci, przez degustacje, oferty sportowe po usługi SPA na łonie natury. Oczywiście podstawą ich działania jest wypoczynek w harmonii z naturą i korzystanie z dobrodziejstw prostej, lokalnej i ekologicznej żywności. Nowe standardy w agroturystyce narzucają często mieszkańcy miast,

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

„Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi”
„Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020”

Odwiedź portal www.ksow.pl zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Instytucja odpowiedzialna za treść Polska Izba Żywności Ekologicznej www.pize.info.pl

k którzy decydują się przenieść na wieś. Kupują stare obiekty gospodarskie, młyny, stajnie, stodoły i wiatraki, remontują je i tworzą komfortowe dla gości rozwiązania, często związane z unikalnym pomysłem i motywem przewodnim prowadzenia agroturystycznego biznesu. Dla rolników stanowią dużą konkurencję i są motorem innowacji.

Mleko prosto o krowy na wynos

„Kowalowe Wzgórze” w Kamieńcu w Kotlinie Kłodzkiej jest przykładem gospodarstwa agroturystycznego, które całym rodzinom proponuje aktywne uczestnictwo w codziennych pracach gospodarskich i prawdziwe posmakowanie życia na wsi. Tutaj duzi i mali nauczą się doić krowy, ubijać masło w masielnicy oraz poznają tajniki pszczelarstwa w sąsiedniej pasiece. Obecność zwierząt, jak krowy, kozy, konie, kaczki, kury, psy, koty i króliki uszczęśliwia dzieci, które chętnie angażują się we wszystkie zajęcia. „Kowalowe Wzgórze” oferuje swoim gościom domową, naturalną kuchnię, opartą o nabiał oraz warzywa i owoce hodowane na miejscu.

<http://www.kowalowewzgorze.pl/>

Wypoczynek w sadzie

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

„Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi”
„Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020”

Odwiedź portal www.ksow.pl zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Instytucja odpowiedzialna za treść Polska Izba Żywności Ekologicznej www.pize.info.pl

„Kwaśne jabłko” to znana amatorom jabłkowego trunku i wielokrotnie nagradzana marka ekologicznego cydru. Pod tą samą nazwą właściciele prowadzą certyfikowane gospodarstwo ekologiczne i siedlisko dla turystów położone na wzgórzu, wśród jabłoni, odrestaurowane w zgodzie z tradycyjną architekturą, przełamaną nowoczesnym design’em. Największą atrakcją dla przebywających w „Kwaśnym jabłku” gości są oczywiście cydry, unikalne w całej Europie. Właściciele „Kwaśnego jabłka” mówią: *„Znamy się osobiście z każdym jabłkiem, które pod postacią soku czy cydru trafia do butelki. Sami pielęgnujemy sady, sami zbieramy jabłka, tłoczmy je w naszej tłoczni i fermentujemy w kadziach.”* Zostali wyróżnieni w 2015 roku w najstarszym konkursie cydrów w Wielkiej Brytanii (British Cider Championship) jako producent jednego z pięciu najlepszych niebrytyjskich cydrów na świecie. W 2016 roku odebrali nagrodę frankfurckiego konkursu: Pomme d’Or.

<http://www.kwasnejablko.pl/>

Zapach lawendy

„Lawendowa Osada” jest ekologicznym gospodarstwem agroturystycznym w woj. pomorskim, otoczonym lasem, w którym uprawianych jest kilkanaście odmian lawendy według zasad rolnictwa

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

„Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi”
„Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020”

Odwiedź portal www.ksow.pl zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Instytucja odpowiedzialna za treść Polska Izba Żywności Ekologicznej www.pize.info.pl

ekologicznego. Kolor, smak i zapach lawendy definiują całe siedlisko. Uprawianą tutaj lawendę stosuje się zarówno w wyrabianych na miejscu kosmetykach i do zabiegów SPA, jak i do przygotowywania posiłków. Goście są kwaterowani w „lawendowych chatkach” , a wśród oferowanych atrakcji można wybrać alchemiczne warsztaty, podczas których uczestnicy tworzą lawendowe mydła i pachnidła. „Lawendowa osada” stosuje szereg przyjaznych dla środowiska rozwiązań: segregację śmieci, proekologiczną oczyszczalnię ścieków czy pompy ciepła. Serwowane w osadzie posiłki opierają się na własnych produktach oraz produktach od lokalnych dostawców ekologicznych.

<http://lawendoaosada.pl/>

ⁱ dr Małgorzata Matlegiewicz „AGROTURYSTYKA – POZAROLNICZY BIZNES POLSKIEJ WSI”, Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu